

PUN2000
Program upravljanja Nature 2000
2014 - 2020

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Gozdnogospodarski načrti potrebni za vzpostavitev ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov

Mag. Špela Habič, ZGS

Ljubljana, 5. 6. 2014

Gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji

trajnostno

večnamensko

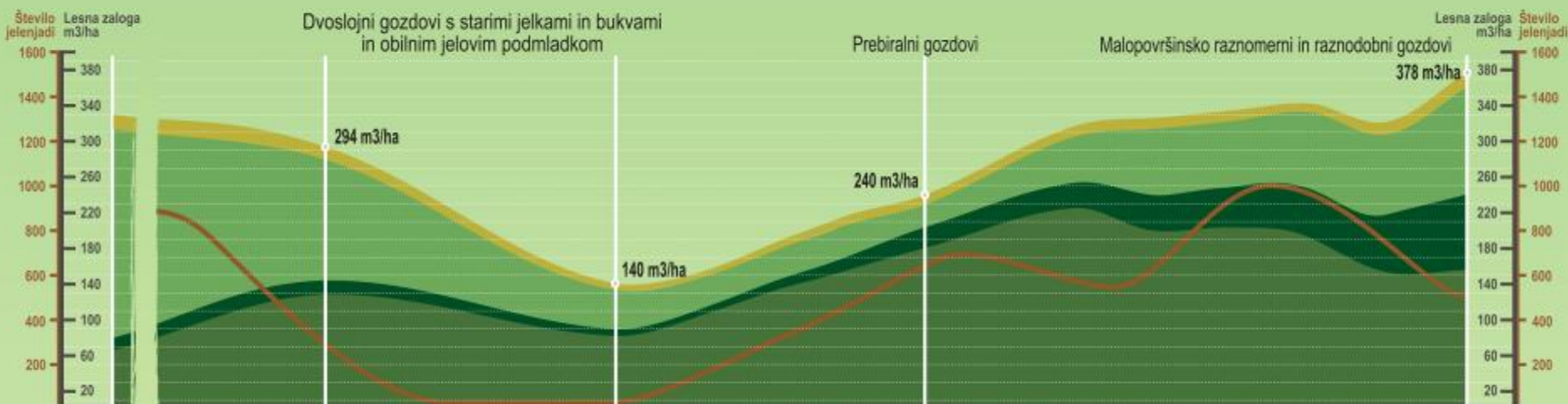
sonaravno

GOZDOVI SE SPREMINJAJO - GOZDARSTVO SE RAZVIJA

Nihanje lesne zaloge, razmerja drevesnih vrst in številčnosti jelenjadi v osrednjem delu snežniških gozdov

Jelka Smreka Bukev Drugi listavci Jelenjad

Obsežna pomladitev jelke Močne sečnje starih bukovih sestojev Najbolj intenzivno oglarjenje Izrazito poslabšanje vitalnosti jelke in hude težave z njenim pomlajevanjem

1789 1850 1860 1870 1880 1890 1900 1910 1920 1930 1940 1950 1960 1970 1980 1990 2000

OBDOBJE NENAČRTNEGA, PRETIRANEGA IZKORIŠČANJA GOZDOV

OBDOBJE PREMENE NEUREJENIH SESTOJNIH OBLIK

OBDOBJE PREBIRALNEGA GOSPODARJENJA

OBDOBJE SONARAVNEGA, MNOGONAMENSKEGA, CELOSTNEGA GOSPODARJENJA

1853 Grad Snežnik in posestvo kupa Otto V. Schönburg-Waldenburg

1857 Končna južna železnica Dunaj-Trst

1864 Izdelan 1. načrt za snežniške gozdove - revir Mašun

1874 Odprava servitutnih pravic - kmetje dobijo zemljo in gozdove

1906 H. Schölmayer izdelava navodila za prebiralno gospodarjenje in kontrolno metodo

1915 - 18 1. sv. vojna

1912 Izdelan načrt, ki vpletje prebiralno gospodarjenje in kontrolno metodo

1918 - 41 Rapalska meja deli Javorniko in Snažnik na Krajevino Jugoslavijo in Italijo

1941 - 45 2. sv. vojna

1945 FLR Jugoslavija nacionalizira veleposestniške gozdove

1971 Izdelan 1. območni gozdnogospodarski načrt

1962 F. Gašperšič utemelji opustitev prebiralnega gospodarjenja zaradi spremenjene zgradbe sestojev

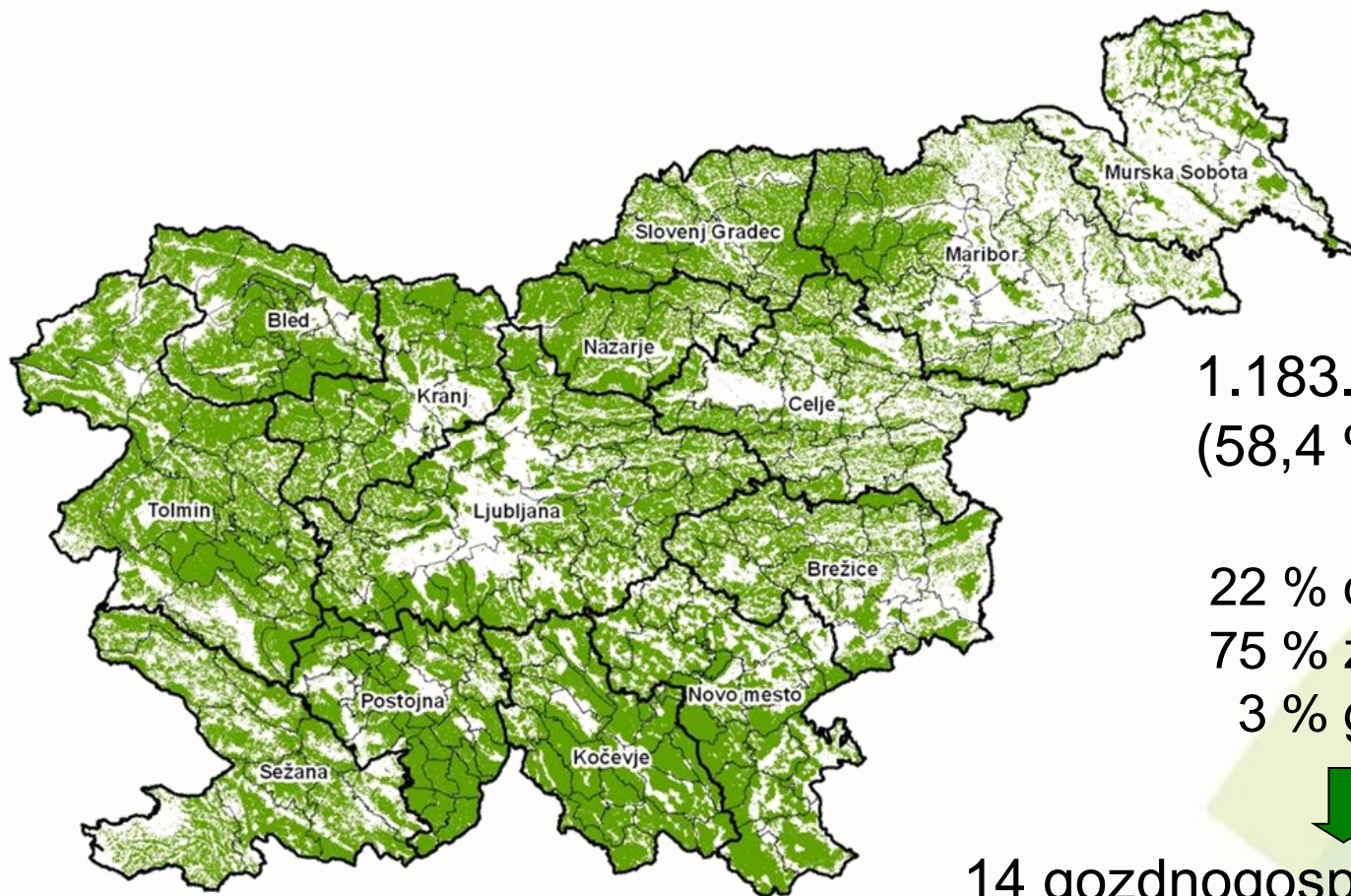
1991 osamosvojitve Slovenije

1993 sprejet novi zakon o gozdovih

2004 Slovenija se pridruži Evropski skupnosti

razglašena območja Natura 2000

Gozdnogospodarsko načrtovanje

1.183.440 ha gozdov
(58,4 % Slovenije)

22 % državnih g.
75 % zasebnih g.
3 % g. lokalnih sk.

14 gozdnogospodarskih območij
233 gozdnogospodarskih enot

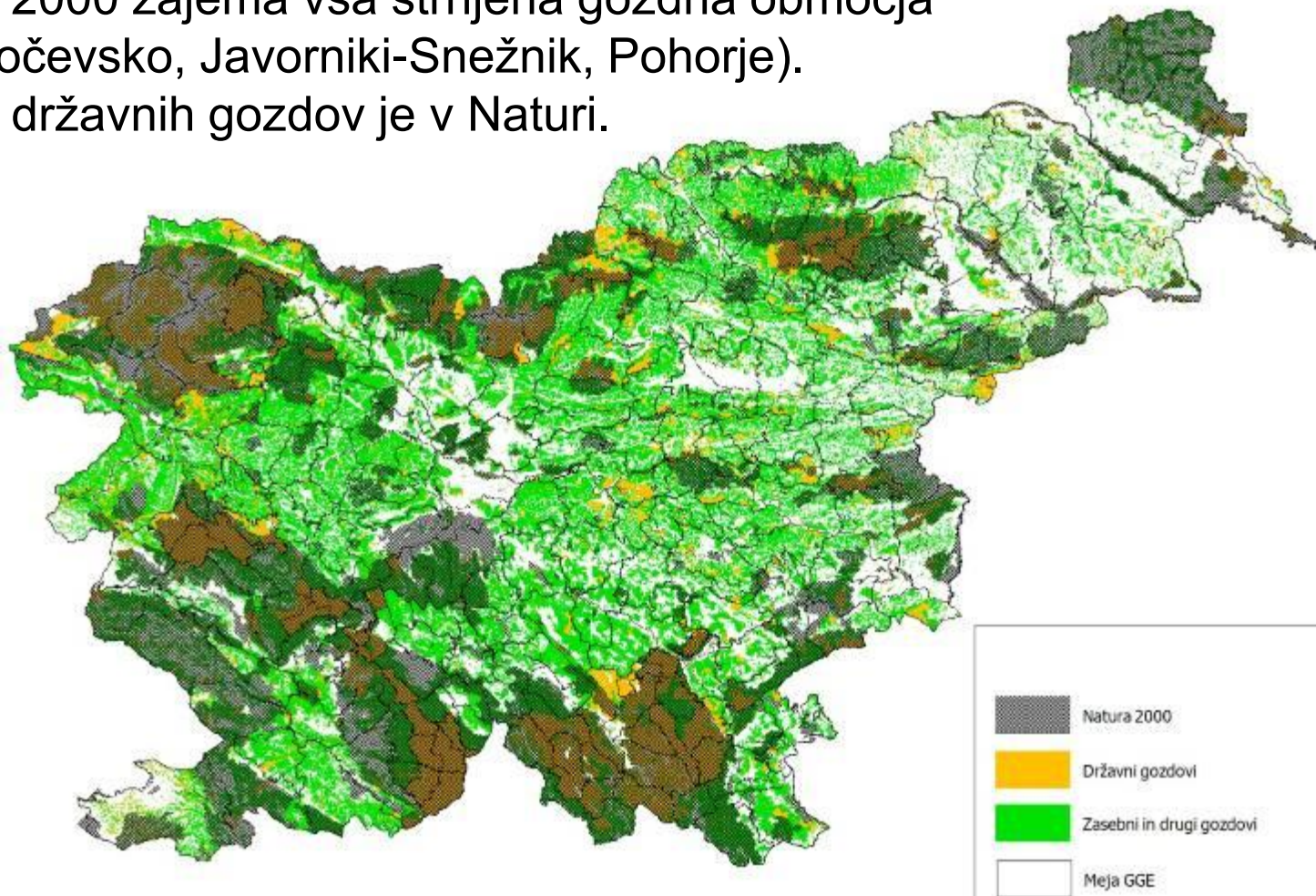
10-letni gozdnogospodarski načrti

gozdnogojitveni načrti
- so podlaga za izvedbo del,
izplačilo subvencij v ZG

Gozdovi v območjih Natura 2000

- Natura 2000 zajema več 45 % gozdov v Sloveniji (več kot 532.000 ha).
- V večini teh gozdov je pomembna tudi proizvodna funkcija.
- Gozdnatost v območjih Natura 2000 je 70,7 %.
- Natura 2000 zajema vsa strnjena gozdna območja (npr. Kočevsko, Javorniki-Snežnik, Pohorje).
- Večina državnih gozdov je v Naturi.

Natura 2000 v gozdovih Slovenije

V Programu upravljanja območij Natura 2000 (2014-2020) se usmeritve nanašajo na:

Prilagojeno gospodarjenje
z gozdovi

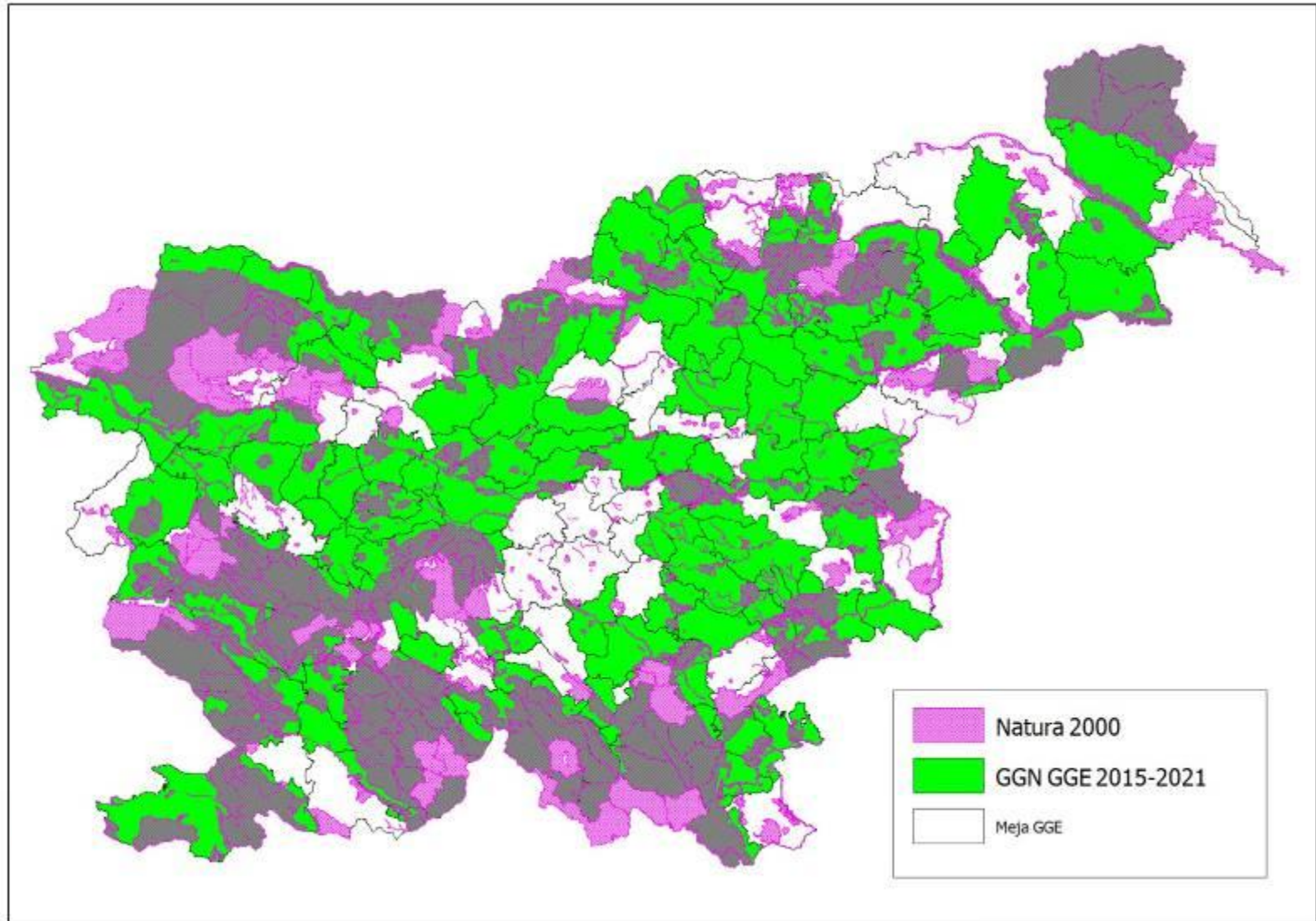
Prilagojeno gospodarjenje
z divjadjo

12	gozdnih habitatnih tipov	5
13	drugih habitatnih tipov	-
6	rastlinskih vrst	-
60	živalskih vrst	38

Zelo različna zahtevnost usmeritev med vrstami/HT in tudi med območji.

Gozdnogospodarski načrti GGE v obdobju 2015-2021

V letu 2020 bomo izdelovali tudi GGN za območja !

Sodelovanje ZRSVN in ZGS pri pripravi GGN

Sodelovanje obeh inštitucij je vzpostavljeno.

- Na obeh straneh je ocenjeno večinoma kot dobro in koristno.
- Večinoma usklajene vsebine naravovarstvenih smernic vgrajujemo v GGN.

Prepoznane in zaželeno so možnosti izboljšanja sodelovanja:

- vsebinsko
- organizacijsko

Optimizacija naravovarstvenih smernic za GGN

Za večino vrst in HT v gozdovih **je ocena stanja ugodna** ➤ sonaravno gospodarjenje z gozdovi.

Konkretnih podatkov o stanju “gozdnih” vrst v posameznih območjih Natura 2000 **je malo.**

- Zahtevnost usmeritev (in prepovedi) prilagoditi realnim potrebam vrste/ht v območju.
- Usmeritve in ukrepe vsebinsko in prostorsko natančneje določiti.
- Nujnost **celostnega pristopa** pri oblikovanju usmeritev v območjih z več naravovarstvenimi statusi (kjer se prekrivajo naravne vrednote, zavarovana območja, Natura 2000 - več vrst in HT z različnimi potrebami).

Optimizacija naravovarstvenih smernic za GGN

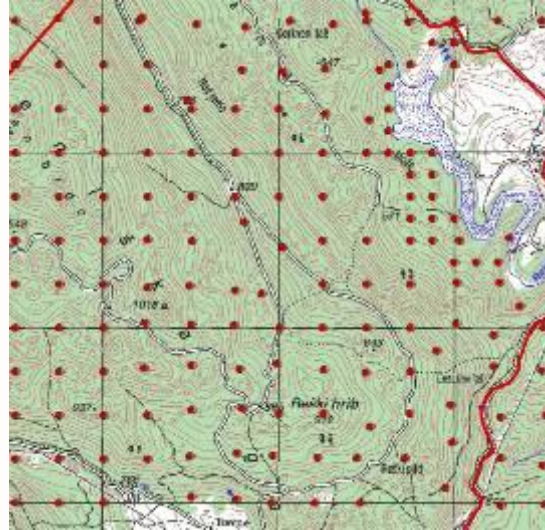

- Pričakujemo **izboljšanje kvalitete podatkov** o stanju populacij “gozdnih” vrst (ptic, hroščev, netopirjev...) v konkretnih območjih Natura 2000.
- Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev bi bilo potrebno določiti prioritete.
- Zagotoviti **več sredstev** za izvajanje ukrepov in izpopolniti **sistem sofinanciranja** nekaterih ukrepov za upravljanje z območji Natura 2000.

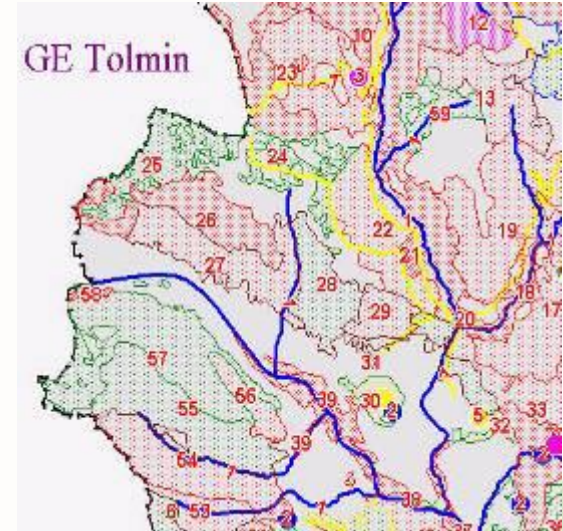
Gozdnogospodarsko načrtovanje

Stanje sestojev

Izmera na SVP

Usmeritve drugih sektorjev (tudi naravovarstvene)

Določitev **ciljev** gospodarjenja - usklajevanje funkcij

Usmeritve za gospodarjenje

Ukrepi – možni posek, gojitvena in varstvena dela, krepitev biotske raznovrstnosti, g. prometnice, krepitev drugih funkcij gozdov...

Umeščanje usmeritev in ukrepov Nature 2000 v GGN

Odmrta lesna masa (ptice, hrošči):

Pravilnik o varstvu gozdov:	<u>Odmrta stoječa in ležeča drevesa</u> , stoječi deli prelomljenih dreves, ležeči kosi, ležeči deli prelomljenih dreves s koreniki, sečni ostanki. ??? PANJI	Vsaj 3 % od celotne LZ v RGR
Pravilnik o načrtovanju Stalne vzorčne ploskve 	<u>Odmrta stoječa in ležeča drevesa</u>	13 m ³ /ha = 4,4 % od LZ (294 m ³ /ha) od tega je 5,5 m ³ /ha dreves > 30cm = 1,9%
Referenčna vrednost PUN2000:	<ul style="list-style-type: none"> - Drevesa, debelejša od 30 cm - Avtohtoni listavci, prednostno drevesa nad 50 cm premera - Predvsem odraslo dr. >30cm 	<ul style="list-style-type: none"> 3 drev./ha (= ca. 1% LZ) 5% LZ (+ ostalo) 3% LZ (+ ostalo)

Umeščanje usmeritev in ukrepov Nature 2000 v GGN

Ekocelice: z ukrepanjem (ptice, rastline)
brez ukrepanja (ptice, hrošči, mahovi)

? ekocelice / zatočišča / biotopi ?

Ukrepi v ekocelicah:

- gojitvena in varstvena dela
- sečnja

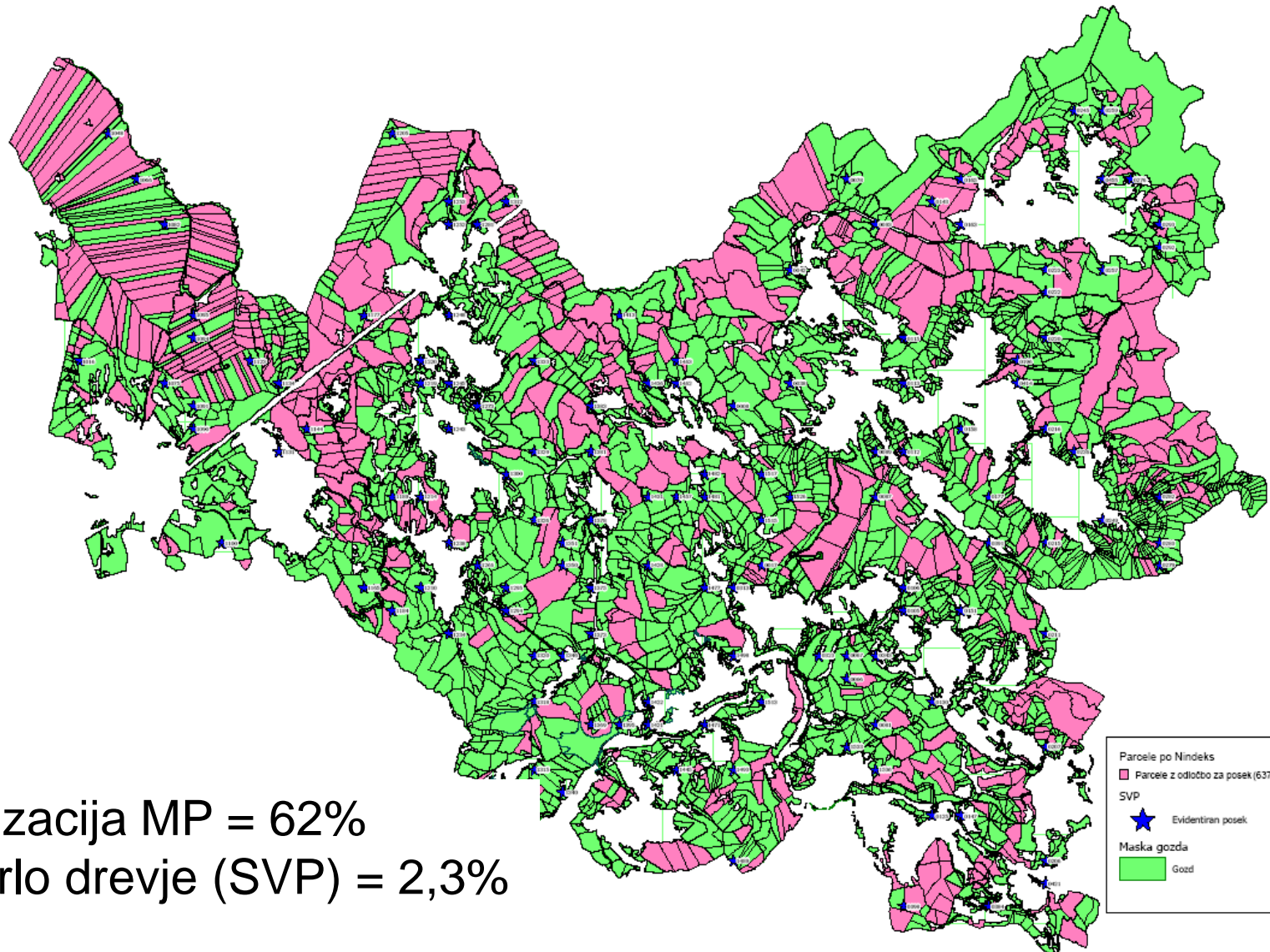

Ekocelice brez ukrepanja:

- načrtno puščanje naravnemu razvoju za 10 (20 let)
- habitatna drevesa (npr. srednji detel, gnezda)

Financiranje ukrepov – lastništvo gozdov

Primer GGE – povprečna g. posest = 4,7 ha (1.400 lastnikov)

Realizacija MP = 62%

Odmrlo drevje (SVP) = 2,3%

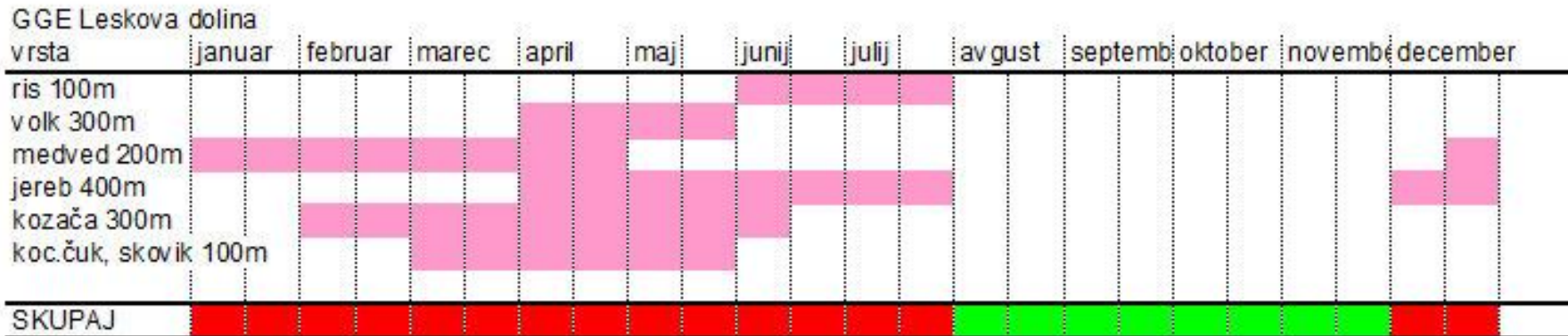
Ugodno stanje gozdnih habitatnih tipov

- Rastiščni tipi
- Drevesna sestava
- Uravnoteženo razmerje razvojnih faz (površina GHT!!!)
(pospešeno pomlajevanje → posek > prirastka)
- Zagotovitev pomlajevanja rastiščem ustreznih drevesnih vrst → zmanjševanje vpliva rastlinojede divjadi

Mirne cone

Časovne omejitve: prilagoditev ali omejitev gospodarjenja?

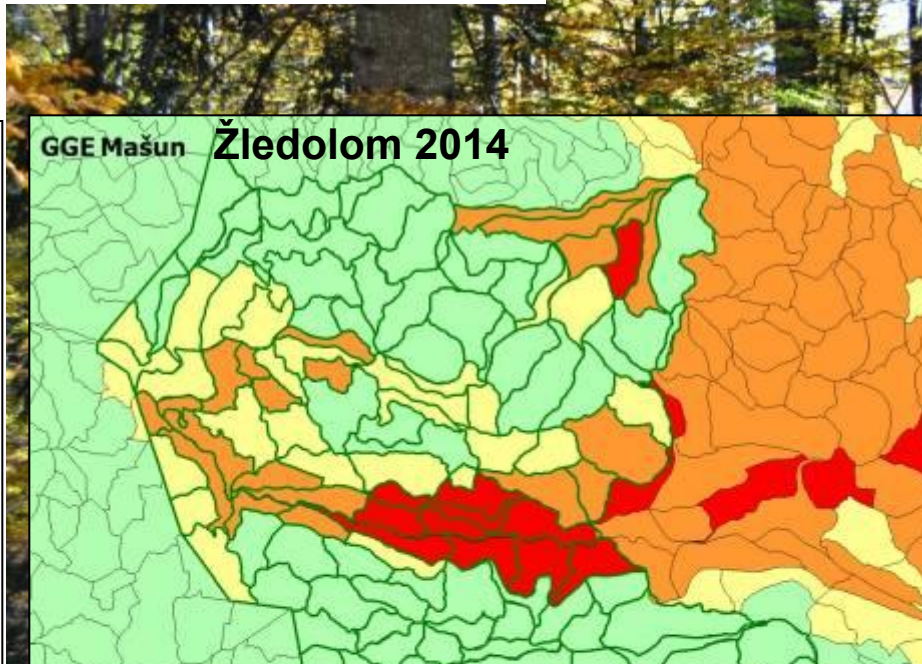
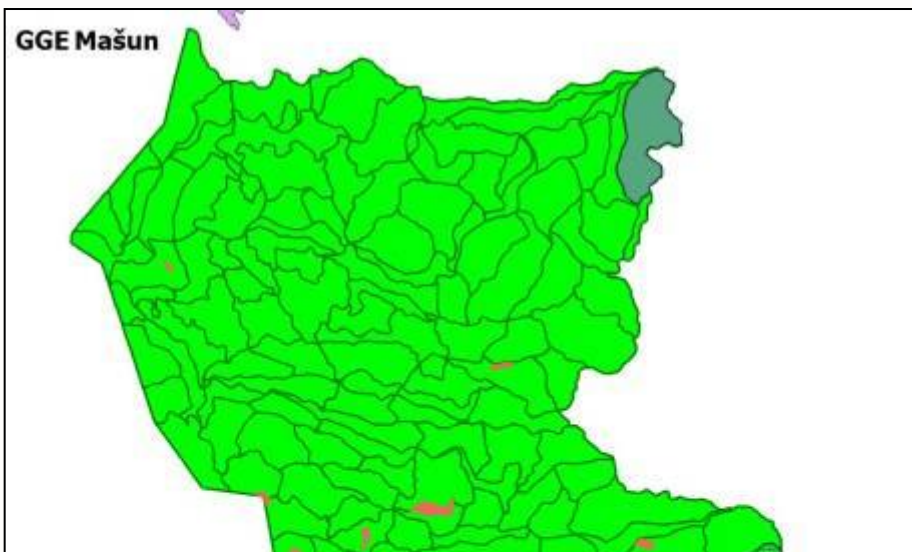

Režim na gozdnih cestah:
usmerjanje obiskovalcev
gozdov

Postopek vključevanja NS v GGN:

- predlog NS z usmeritvami in upravljavskimi conami
- usklajevalna delavnica na terenu
- vgradnja NS v GGN, določitev ukrepov

Izdelava osnutka NS **pred začetkom terenskih del** za GGN bi omogočila podrobnejše načrtovanje vrste in lokacije ukrepov za ohranjanje biotske raznovrstnosti gozdov

Vključevanje NS v GGN

- Usmeritve in ukrepi za gozdne habitatne tipe – vgradimo v RGR
 - Vrednotenje biotopske funkcije: 1. in 2. stopnja
 - Usmeritve in ukrepi za krepitev biotopske funkcije
 - Prostorsko lociranje ukrepov v odseke (E4)
 - Sodelovanje z lastniki gozdov in zagotavljanje sofinanciranja ukrepov
 - Evidentiranje izvedenih ukrepov
 - Monitoring stanja gozdov: GHT, vrste, habitati vrst
-